

POOMHAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

10. číslo

Budyšin, septembr 1954

Lětnik 4

Bibliske rozpominanje

W tutym měsacu je so nowe šulske lěto započalo. Naši najmlódši šulerjo zdobom tež nabožinsku wučbu započinaju. Šesty lětnik pak wot nětk sem na pačěrje chodži. Starši přizjewja tute džěci na farstwach za nabožinsku kaž tež za pačersku wučbu. Při tutej skladnosći někotři starši tež nadziju wupraja, nabožina abo pačerska wučba chcylej k temu dopomhać, zo bychy jim džěci lěpje posluhali!

Z tym dótkažu so problema, kotryž wosebje w našej generaciji nic jenož staršim a wučerjam, ale runje tak tež fararjam a druhim předstajencam čěže čini. Wězo njeje to problem jenož našeje generacije. Z nim mějachy so tež wosady, za kotrež běše japoštoł Pětr swój list napisał, bėdžić. Japoštoł Pětr tu jasnje praji: „Wy mlódši, budźće poddani staršim!“ A my tu ničo njeskepsamy, hdyž město „poddani“ „poslušni“ prajimy! Wězo džiwa japoštoł najprjedy na wobstejnoscě we wosadnym žiwjenju, mjenujcy zo maju wosadni, a wosebje mlódši, posluhać staršich wosady, fararjow, předsterjow a wučerjow, ale cyle wěsće won sebi tež powšitkownje poslušnosť žada, a zaso wosebje wot mlodych napřečo staršim. Štwórta kazń ma so tu wobkedźbować. A Luther je nas wučil, zo mamy, štož 4. kazń nastupa, staršich a knježich posluhać. Tući knježa pak su wučerjo, mištrojo, brigadérojo, hospodarjo, hospodariki, wšelake předstajency atd. Tehorunja pak tež wyšnosť ze wšěmi jeje organami a zastupjerjemi. Jim wšěm mamy poslušni być. A dokelž su tući wšitcy wot Boha nam jako knježa abo staršej postajeni abo powołani, so drje samo wot so rozumi, zo mamy wyše nich teho posluhać, kiž je jich na tute město powolał abo postajił: Boha našeho Knježa!

Komu mamy nětko winu dawać.

Budźće poslušni 1. Pětra 5,5

zo na přikład naše džěci abo mlódzi w domach abo w šulach abo na pačěrjach špatnje abo docyła njeposluhaju? Mamy winu jenož na džěchoch abo jenož pola dorosćenych pytać? Abo pytamy winu w někajkim njedobrym wliwje zwonka starsiskeho domi? Abo w skaženej powazy džěsća? Su snano starši při kublanju džěsća wulke zmylki činili? Abo njeje wučer kmány za tajke zastojnstwo? To wšitko cyle wěsće k temu dopomha, zo džěci njeposluhaju, přičina za to može pak tež cyle druha być! Japoštoł Pětr chce nas na to pokazać. W štwortej stučcy tutoho 5. stawa napomina won staršich, zo bychy ze „znamjenjom“ to rěka z přikładom byli! Hlejće, tu mamy sami so prašeć: „Smy my starši našim džěcom, su stari mlodym přeco z dobrym přikładom? To tola wěmy, zo su džěci wćipne a kedźbliwe, zo wosebje rady na dorosćenych hladaju a sebi wšo možné, dobre a zle, wot nich wothladaju. A dorosćeni moža jim pak z dobrym, pak ze złym přikładom być. Najwjetši začisć na džěci čini wězo přikład staršeju. Kak pak je to pola staršich z poslušnosťcu? Z poslušnosťcu napřečo čłowjekam? Napřečo Bohu? Maju so woni po přenjeju abo třećeju, po šesteju abo wosmej kazni Božej? Njeklaca tu pola wšěch staršich? pola wšěch dorosćenych? Starši, kiž sebi wot svojich džěci poslušnosť žadaju, powołaju so při tym rady na štwórtu kazń. Ale maju woni někajke prawo, so na tutu kazń powolać, hdyž so sami po Božich kaznjach nimaju? Tu chcemy sami so chutnje pruwować!

Wažne za poslušnosť džěci napřečo staršim a dorosćenym je pak tež poslušnosť džěci napřečo

Bohu. My mamy Boha wyše wšěho so bojeć, jeho lubować a so jemu dowěrić! Tak smy to nawukli jako džěci. Štož so Boha njeboji, jeho njelubuje, jeho njeposluha, ton tež čłowjekow posluhać njebudže. A džěco, kotrež Boha nječesci a njeposluha, budže sčězka staršeju čescić abo posluhać!

Samsne poměry, kiž plaća za staršich a džěci, plaća tež za starrych a mlodych, za wučerjow a džěci, kaž tež za druhich předstajencow a poddanow. Tež tu dobry přikład wjele zamóže, kaž tež zly přikład wjele skazy! Za to jenož jedyn přikład: holčec přińdže z Božej služby domoj a powěda maćeri: „Wěš, što džensa kemši a k Božemu bldu běše? Naš nowy wučer!“

Hlej, to je so holcej spodobalo. Won sebi wučerja wažeše a cyle wěsće jemu tež posluhaše!

Tehodla, lubi bratřa a sotry, prjedy hać sebi wot koho poslušnosť žadamy, prjedy hać skoržimy, zo nas što njeposluha, chcemy sami so pruwować a so prašeć, hać smy my poslušni. Naš Knjez a Zbožnik bu poslušny hać do smjerće. Bóh je jemu za to polnomoc dał, sebi wot nas poslušnosť žadać, won bu za Knjeza powyšeny. Won ma tež polnomoc, nas chłostać, jeli zo jemu njeposluhamy. Hdyž budžemy my sami poslušni, potom změjemy tež prawo a polnomoc, sebi poslušnosť wot druhich žadać!

Tohodla prošmy Boha Knježa, zo chcył nam dać poslušnu wutrobu, najdrohotniše kublo čłowjeka za čas a wěčnosť. A hdyž pod tym čerpimy, zo naše džěci nam njeposluhaju, dha nošmy to w našich modlitwach před Bože woblíčó, zo chcył won džěcom lubosć k jeho kaznjam do wutroby klasć, zo bychmy skónčnje wjesele a radosć dožiwili na svojich džěchoch!

P-r.

Nic wot chłěba sameho . . .

Tam jědzetaj dom z wozom rožki. Lětsa běchu wobćežne žně. Lědma bě někak wuschnyło a zaso nańdže so nowy dešč. Na woběmaj je widjeć, zo staj sprócnaj. Za wšo džěło staj samaj. Staj drje strowaj, ale džěło jimaj tak prawje wot rukow njeńdže. Bohu budź džak, tole je poslednja rožka.

Jimaj napřečo přijědže susod — z traktorom. Tuž je tola wěrnó. Trjebany traktor, što wě, hdže je so jemu poradziło jón kupić, a nowy přiwešak. Ach haj, tón wšak ma wšo. Twarjenja je dal znowa wobmjetać, znutřka wšo nanajwosebnišo wutwarjene, motorske koło ma, wšě možne mašiny.

Muž na swoju žonu z jěrym posměwkom pohladnje a so ju bjez slowow, ale tola zrozumliwje praša: Njejsy zawistna? Čehodla so jemu tak derje dže?

„Daj jemu pokoj. Čłowjek njeje žiwy wot chłěba sameho.“

Tuto słowo Swjateho pisma je so w jeju žiwjenju hižo někotre razy naspomniło, napominajo, warnujo, a džěnsa klinčeše z erta žony tak strošne a muža pokoješe.

Susod ma wšitko na zemskich kublach, ale hač snano tola při wšěm džěle, drapanju, honjenju, kupowanju, a jědzěnju žiwjenje njeskomdži?

Wroblíc, tak wonaj rěkataj, kotraž ze svojim wołom rožku dom chowataj, nimataj tajke bohatstwa. Njejtaj drje chudaj, dawno pak nic bohataj, ale jeju žiwjenje je někak hinajše dyžli druhich. Někotři mjenja, zo staj hordaj. To njebych prajił. Ale staj hižom tójšto nazhoniłoj a mataj wěste duchowne zajimy. Staj wšak wobaj šule wopytałoj. Wo tym pozdžišo dale. Wón rady fotografuje a to najradšo na pisany film. Wot tajkeho filma njemóžeš sej dać wobrazy činić, ale móžeš sej je jenož wječor wobhladać, hdyž je čma a projektor je na scěnu kuzla. Potom tam hromadže sedžitaj a so wjeselitaj wšitkich nazběraných rjanoscow Božeho swěta.

Tajkich a podobnych potajnych bohatstwom ma jeju žiwjenje někotrych. Zawěrnje, čłowjek njeje žiwy wot chłěba sameho!

Tole pak njebě hižo stajnje jeju mjenje. Před lětami, hdyž běš-

taj we wulkim měsće, tehdom bě jimaj jědz, drasta, bydlenje, awto, wšo to, štož so za drohe pjenjezy hodži kupić, jara wažne. Wrobl bě z překupcom we wjetšej firmje a poměrnje wjele pjenjez zaslužeše a by hišće mohl wjace trjebać. Z wjesneho hólca bě so stał muž swěta. Wosebje zbožowny wšak při wšěch wuspěchach njeběše. Zo sprawnje praju, jeho hrěch jeho žiwjenje a radosć kažeše. Ze žónskimi, kotrež pod nim džělachu, přečinješe wjele pjenjez, a hdyž dom přińdže, jeho mjerzaštej wuplakanej woći jeho žony.

Wroblowa, žónska, kotraž tamle pornjo njemu při žnjeńskim wozu dom kroči, je jeho druha žona — přez łamanje mandželstwa. Wona běše tež byla jeho sekretarka. Jako džowka pobožneho doma a sama z krutymi zasadami bě so z woprědka spećowala nadběhowanjam swójeho šefa. Ale runje njeskažena krutosć Wrobla wosebje wabješe. Pokoja jej nje-wostaji. Slubi jej mandželstwo, hdyž budže skónčnje džěleny. Wězo chce so hižom dawno dać džělic a někto bórže tak daloko budže. Potom budže wona jeho žona, změje wšeho dosć a njebudže trjebać daće w běrowje pisac wostudle listy. Tajkim rjanym wuhladam so podwoli. Žona šefa ju wutrob-nje prošeše: „Njewzmiće mi muža a mojimaj džěšćomaj nana!“

„Wy hižom tak a tak žaneho muža wjace nimaće. Waše mandželstwo hižom dawno žane prawe mandželstwo njeje.“

Jeje mać ju stysknje napominaše, zo njeby takle hrěšila, ale džowka skoržeše: „Nimam ja tež prawo na zbože žiwjenja? Potom ma wša nuza swój kónec. Wón budže so za nas swěru starać.“

Mać jej wotmolwi, a to běše přeni raz, zo tole słowo ze Swjateho pisma naspomni: „Čłowjek njeje žiwy wot chłěba sameho, ale wot každého słowa, kotrež z Božeho erta wuchadza. A Bože słowo tebi jasnje praji: „Ty njesměš mandželstwo lamać!“

Džowka njeda sej rěčeć. Ze zlobami chcyše sej puć do zboža wunuzować. Jeje „zbože“ wšak běše jenož krotke. Jejny muž bórže hladaše za druhimi a wona dyr-bješe někto sama z bolosćemi spoznać, kajku kriwdu bě přenjež žonje muža načiniła. W swójeji dušinej nuzy tola zaso k maćeri džěše,

zo by to tam wuskoržiła. Mać ze želnosću hladaše na džowku prajo:

„Ty maš chłěba so najěšć. Bože slowo pak, kotrež tež do našeho žiwjenja sluša, sy sama zacpěla. Ja či pomhać njemóžu.“

Ze zrudobu rozpominaše něk žona, zo čłowjek njeje wot chłěba sameho žiwy.

Wójna přińdže a z nej bě tež eksistenca muža zničena. Jeho firma zwrěšći. Powójnske lěta běchu za njeho surowe. Bjez džěla a chłěba schori na suchočinu. Na zbože pak móžeše žona džělo namakać. Tuž něk muža zežiwi. Džiwnje, jej bě někto lóšo, dyžli za bohaty čas jejneho žiwjenja. Muž pak bě do smjerće njespokojny.

„Nimam jědz a piće a wšo druge, štož je za zežiwienie nuzne?“

A někto jej muž wotmolwi: „Čłowjek njeje žiwy wot chłěba sameho.“ A kotre slowo z Božeho erta bě jemu nuzne? „Twoja wola so staň!“ zo by so jako hrěšny čłowjek Božej swjatej woli ponižnje podwolił. Tak by tež tón čas jemu mohl k lěpšemu sluć. Wón pak bě polny morkotanja.

W tutym času prošeše mać muža stysknje, zo by so dom wrócił a mału žiwnosť přewzał, dokelž so jeho bratr njebě z wójny dom wrócił. Žona nihdy na nihdy nochcyše, dosć derje wědžo, zo burskemu džělu njeje zrosćena. Boješe so tež wjesneje samoty. Bě tola džělo wulkeho města a na přijomnosće měšćanskeho žiwjenja zwučena. Muž jej rozkladowaše, zo hišće bur njeje ženje hlodu tradał. — Běchu to tola čězke časy po wójnje.

Ale na to dósta wotmolwu: „Čłowjek njeje žiwy wot chłěba sameho!“ Z tym chcyše žona prajić, zo čłowjekej njedosaha, zo so někak zežiwja, ale ma wyše teho žedjenje za zbožom a rjanosću.

Muž pak so ju prašeše: „Wěm, zo čłowjek njeje žiwy wot chłěba sameho, ale njespominaš, zo tole slowo hišće dale dže: ale wot každého słowa, kotrež přez Boži ert wuchadza? A Bože słowa nas wući, zo bychu nana a mać čescili. Moja mać je we wulkej nuze. Naju winowatosć je, zo so wonu staramoj.“

Chcyjo nochcyjo zwoli skónčnje a přesydlí so z mužom do jeho dalokeje domizny. Bojala so běše

burskeho žiwjenja, ale zo budže tak čezke, njeběše dopředka wědźala. Muž, kotryž bě mjez tym swoju chorosć přewinył, drje jej swěru pomhaše, ale jej bě tola wšo burske džělo cuze, njeńdžeše jej wot rukow. Martrowaše a dračowaše so, dokelž njewědžeše prawje zapřimnyć. Stara přichodna mać widžeše jejnu njeleposć a ju hněwna wučěše. Wučba ženje njeje mědlizanje, ale tu běše wosebita ěwila.

Njeby-li so žona w tutym času prócowała wo wěstu pobožnosć, njeby wutrala. Wona to wobhladowaše za nadawk wot Boha.

zo by swěru wšu čezu njesla. Tuž njećekny, ale wosta, so prócowaše, a dokonješe swoje džělo tež tak někak.

Mjez tym pak dońdže powěsć, zo bě přenja žona muža wumrjela zawostajiwši 13 lětneho hólca syrotu. Wězo dyrbi k nanej! Žona nuzu připóznawa, ale so ze wšej mocu wobara: „Ja sym dotal lědma dochwatała swoje džělo, nam je z nuzu dosahało, a nětko hišće jedyn wjace, to njeponědže.“

Přichodna mać, wowka syroty, rěčeše chutnje z njej: „Tež ja njewěm, kak dyrbi wšo hić, ale syrota pyta nowu domiznu, lubosć

staršeju. Budžemy-li po Chrystosowym slowje: Ja sym hlodny był a wy sće mje nasycili! najebać wšěch starosćow swój chlěb z nim džělic a jemu pomhać w jeho dušinyh nuzach, potom cyle wěsće tež Božu dziwnu pomoc nazhoni-my.“

Tak je přišla syrota do domu. Žona so sprawnje prócuje dobra přirodna mać być a nic „macocha“. A nuza, Bohu budž dżak, njeje so powjetšila, ale směny strošnje prajić, zo je hóldec Bože zohnowanje sobu přinjesl.

„Čłowjek njeje žiwy wot chlěba sameho . . .“ W.

K 400 lětnemu wobstaću ewangelsko-lutherskeje wosady w Minakale

Něšto ze stawiznow Minakałskeje cyrkweje a wosady

Přenju cyrkej su w Minakale w léce 1322 twarili. Na Budyskim tachantstwje namaka so stary kupny list z léta 1353, w kotrymž so wobkrući, zo tachantstwo w Budyšinje wšě swoje prawa w Lipiču, Wjeselu, Psowjach, Drobach, Bukowce, Łomsku a Chrosće tym z Metzrad wotstupi, dokelž běchu w Minakale nowu cyrkej twarili. Minakał je tež sobu wosebje naspomnjeny w tamnym starym lisće. Što Minakał poprawom rěka, njeje hać dotal wujasnjene. Přenja cyrkej steješe hać do léta 1550 a měješe tři wołtarje. Dnja 10. awgusta 1550 (martrarja Ławrjenca) dyri blysk do snopow na poli swj. Hany (napřećiwo pohrjebnišću, přjedawše knježe pola). Sylny wětr roznjese so palace snopy po wsy, kotraž so z cyrkwy a z faru wotpali. Faru su potom znowa natwarili a w léce 1616 powjetšili a potom w léce 1744 dospołnje wobnowili. W léce 1752 nasto pola bėtnarja, kiž bydleše při poli swj. Hany, dnja 2. nowembra připołdnju w 12 hodž. woheń. Farar Bjenada naspomni tehdom: „Wina běše wulka njerođa tutoho muža a jeho zasakla njeposlušnosć Bohu a Božemu slowu, a Boh je to dowolił“. Přez to so cyla wjes ze šulu zaso spali, jenož cyrkej a fara stej wostalej. Šulu su w léce 1754 zaso natwarili, wona steješe hać do léta 1847. Dodžeržana šula so zwottorha a so znowa natwari (džensa rozwaliny blisko cyrkweje). Tež cyrkej dyrbjachu wobnowić a so w l. 1856 a 1857 natwari. Njedželu bołmončku ju dr. Awgust Wildenhahn poswjeći. Je to naša džensniša cyr-

kej. Při starej steješe wěža při boku (kaž w Blunju a tež džensa hišće w Oldenburgskim kraju). Na starych wobrazach to hišće widžiš. W l. 1900 a 1934 su Boži dom dokladnje wobnowili. W haprleji 1945 so cyrkej čezko wobškodži přez granaty. Pišćełe běchu cyle zničene. Přez woporniwosć wosadnych a wulku pomoc krajneje cyrkweje so škody zaso wuporjědžichu tak, zo mōžachu jutry 1949 Boži dom znowa poswjećić. Nowe byrgle zhotowi nam firma Šuster ze Žitawy, kermušu 1949 běchu su zwony. Wulki a mały zwon stej z 14. lětstotka, potajkim hišće z katolskeho časa, srěni je z časa třiceciletneje wojny, z léta 1628. Stary je tež wołtar, a to z léta 1686, darjeny wot Korle z Ponikau. Wołtar je zjednoceny z klětku. Na klětce widžiš swjatu Trojicu, při bokomaj wołtarja swj. japoštołow Pětra a Pawola. W léce 1900 bu wołtar hōdnje pozloženy.

Z najstaršich časow slušachu tele wsy k Minakałskej wosadze: Minakał, Hatk, Wjesel, Lipič, Psowje, Droby, Łomsk, Chróst, Bukowka, korčma w Kamjeńčanskim hajku, Rudej a Tranje. Poslednej wsy buštej w léce 1823 do Delnjeho Wujezda zafarowanej. Wot léta 1864 sem zasuachu tež ewangelsko-lutherscy romskokatolskeje wosady w Radworju do Minakała, a to z Łupoje, Łupjanskeje Dubrawy, Bronja, Kamenjeje, Měrkowa, Lutobča, Starych a Nowych Boranec. To tak wosta, doniž we Łupoji farstwo njezaložichu. Wot léta 1899 ewangelscy z Měrkowa, Lutobča a Starych a

Nowych Boranec slušaja do Chwaćic. Tak wosta jenož Kamenjej (to rěka ewangelscy z Kamjeneje) při Minakałskej wosadze. Na proze noweho lětstotka nasto nowe sydlišćo: Adolfowa hěta. Tam namakachu kaolin. Přez to začahny wjele cuzych do wosady a němski element so z tym zesylni. Po přenjeje wojnje zwottorhachu kaolinowe fabriki. Bože služby su so přeco w serbskej a němskej rěči wotměle. Prjedy běše serbska Boža služba přeco přenja a kōždu njedželu rano serbska spowjedž. W fašistiskim času wot léta 1941 sem zastachu („dyrbjachu“ zastać) serbske Bože služby dospołnje. Nětko je to tak, zo je zaso kōždu njedželu serbska Boža služba a jonu za mēšac serbska spowjedž. Jenu njedželu je serbska Boža služba přenja a němska druha, druha njedželu pak je němska Boža služba přenja a serbska druha. Tak je kōždemu, Serbam a Němcam, dosčćinjene. 39 duchownych je Minakałska wosada wot započatka mēla a to 30 fararjow wot reformacije w léce 1554. Wo tym njech pozdžišo!

Lětsa je tomu 100 lět, zo wuńdžechu „wěruwuznajerske pisma“ abo symbolske knihi ewangelskeje lutherskeje cyrkweje w serbskej rěči. Jan Kilian je tute knihi hišće jako Wukrančanski duchowny přeložil. Buchu čisćane 1854 we Wojerecach pola J. Kulmana. Předsłowo je předsyda Drježdžanskeho konsistorstwa, dr. Harles, sam napisał, kotrež je H. Imiš, tehdom duchowny we Wōslinku, do serbskeje rěče přeložil.

Bukecy: Naša dzakna njedžela 5. požnjeńca měješe w tym swój wosebity raz, zo naš pozawnowy chor 30. kroć při tutej skladnosći sobuskutkowaše. W nalěcu 1924 bu založeny, a na dzaknej nje-dželi tamneho lěta won přeni kroć před wosadu w zjawnosći wustupi. Z tutoho časa sem je won wosadze při wšěch možnych swjedženjach, swójbam, tež při wjesołych a zrudnych skladnosćach, swěru služil. Lětsa na dzaknej njedželi běše to tak rjec jubilej. Cyrkwinske předstejerstwo jako zastupnik wosady jemu na kemšach, serbskich kaž němskich, najwutrobniši dzak wupraji a jemu dalše spomožne wuwíce přeješe. Chór je tež čezke časy přetrał, je dospolnje dobrowolnje, njesebičnje a bjeze wšeho zarunanja wosadze na kemšach služil. Štyrjo z dujerjow, kiž 1924 chór založichu, džensa hišće aktiwnje sobudžělaja. Woni buchu wězo wosebje česćeni. Čile dujerjo su: Arnošt Běla z Koporc, Benjamin Husack ze Žornosyk, Maks Chěžnik z Rachlowa a Maks Šolta z Koporc. Cyła wosada so na tutej swěrje wjeseli a so chorej tež na tutym městnje zjawnje dzakuje.

Bukecy. 8. žnjeńca P a m p e l e c mandželskaj z Kolwazy swój zloty kwas swječeštaj. Rjana a Bóh dał žohnowana swjatočnosť so w Božim domje wotmě. Tež tu w našim „Pomhaj Bóh“ jimaj hišće raz bohate Bože žohnowanje mnohe lěta přejemy.

Bukecy. Wot 13. 6. hač do 19. 6. 1954 wotmě so kublanski čas za serbskich duchownych ew.-luth. cyrkwy Sakskeje pod nawjedowanjom knj. superintendenty Mjerwy-Bukečanskeho w Lejnje pod Čornobohom. Sobotu, 19. 6. so wšitcy wobdžělnicy kublanskeho časa zetkachu k spowjedzi a Božemu swjatemu wotkazanju w Bukečanskej cyrkwi. Superintendent Mjerwa wukladowaše tekst scěnja swj. Jana 15,1—10. „Wostańće we mni, a ja we was. Runje jako hałozka žaneho ploda njemože přinjesć sama wot sebje,

chiba zo wostanje při winowym pjenku, tak tež wy nic, chiba zo wostanjeće we mni. Ja sym winowy pjenk, wy sće hałozy; štóž wostanje we mni a ja we nim, přinjesje wjele ploda; přetož bjeze mnje njemožeće ničo činić.“ (Jana 15,4 a 5).

Bukecy. Zady woltarja Bukečanskeho Božeho doma namak: so ze starych wójnskich časow sem stara čorna taflička na žerdzi z francoskim napismom: pays neutra, to rěka serbsce: newtralny kraj. Je to cyle zajimawe. Kaž so powěda, pak tute taflički njejsu nikomu pomhale. Wojacy su tola tež w „newtralnym kraju“ kradnyli a rubili. Njeje to přirunanje za nas: W žiwjenju a we wěrje njejsu tajke newtralne krajiny, hačrunjež bychmy to rady chcyli. Tu dyrbiš so rozsudzić pak za Chrystusa, pak přećiwo njemu. „Štož mje wuznawa před ludźimi, toho chcu ja tež wuznać před swojim Wotcom, kotryž w njebjesach je; štóž mje pak zaprěwa před ludźimi, toho chcu ja tež zaprěć před swojim Wotcom, kotryž w njebjesach je.“ (Śc. swj. Mateja, 10, 32 a 33.)

Njeswačidlo. 11. njedželu po swj. Trojicy, 29. 8., swječachmy swój lětuši žnjowy dzakny swjedžen. W našej wosadze je zwučene wašnje, jon swječić na poslednej njedželi w žnjeńcu. Tuž smy so tež lětsa po tym měli, byrnjež žně hišće dom dochowane njeběchu. Po dolhich lětach zaso přeni kroć!

Najebać nalětnjeje suchoty a mokroty w žnjeńskim času su žně tola hišće, Bohu budž dzak, poměrnje dobre. Žnjeńskich darow je so zaso bohaće nawdało, byrnjež nic tak wjele kaž loni.

W.

Minakal. Krotko po 85. narodninach zemrě po dolhim čerpjenju w Minakale Hana zwud. Juriskowa rodž. Krawcec. Běše so 2. 5. 1869 we Złyčinje narodžila a wusny 28. 6. 1914 na wumjenku pola syna. Štož běše smjertne na njej, smy 30. 6. 1954 popołdnju na našim pohrjebnišću pohrjebali. Tekst čělného předowanja bu wzaty z lista jap. Jakuba 5,11: „Hlejće, my mamy za zbožnych, kiž su čerpjeli.“ Hłowny kěrluš běše: „Moj žiwjenje sy, Chryšće, smjerć je mi dobyće.“ (čo. 738 w serbskich spěwarskich).

Wjesel: Swěrný stary serbski

staw Minakalskeje wosady, wumjenkar Bohuwěr Lorenc swječeše štwórtek, 5. 8. 1954, swoje 80. narodniny. Lorenc dźěd swěrnje wopytuje serbske kemše, kotrež so we Wjeselu hdys a hdys wotměwaju. Do Minakalskeho Božeho doma njemože chodźić, byrnjež rady chcyli. Stary k. Lorenc čerpi tež pod tym, zo we wsy njedželu wjace njeznaja. Won přeco znowa praji, zo won to prjedy njeje znał ani widzał. Wšědne dny je Lorenc dźěd doma hišće při džěle pomhal.

Psowje. Stara Helasec wowka swječeše swoje 85. narodniny. Helasec wowka je w swojim žiwjenju wjele zrudoby nazhonila, wosebje přez wójny, hdyž zhubješe někotrych ze svojich synow. Nětko je wona jara slaba a jara čezko slyši. Swěrnje je so přeco k serbskim kemšam měla, nětko pak lědma hdy dom wopuści. Won na raz powjeda, zo jako młoda holca słužeše w katolskich Seibach a zo je tehdom po stysknym pytanju potom ewangelski Boži dom we Wóslonku namakala. Won na može so hišće derje na fararja Waltarja dopomnić.

W Oldenburgu bu nowy krajny biskop D. Jacobi přez biskopa D. Dibeliusa zapokazany. D. Jacobi běše hač dotal generalny superintendent ew. cyrkwy Branborskeje a měješe zastojnstwo dhlada nad wosadami w nawječornym Barlinje. Jeh wosadna cyrkej bu tam přez wójnu zničena. Spytaju ju nětko hakle pomalku natwarić. D. Jacobi je znaty jako njebojazny zastupjer wuznawarskeje cyrkwy w nacistiskim času. Oldenburgska ew.-luth. cyrkej běše prjedy jako biskopa prof. D. Hahna w Heidelbergu wuzwolila. Prof. Hahn je potom pak wosebitych čezow dla z přičin swědomja tuto zastojnstwo wroćo dał.

Předsyda ewangelsko-uněrowaneje cyrkwy w Pfalcy (Rheinpfalz), **D. Stempel**, kiž běše jako delegat na swětowu cyrkwinsku konferencu wuzwolony, je tuto prawo jednemu lajkej z NDR wotstupil. Za D. Stempela pojedže nětko ewangelski lajk sobu w awgusće do Evanstona w USA. Z ew.-luth. cyrkwy w Sakskej pojedžetaj jedyn lajk a biskop lic. Noth.